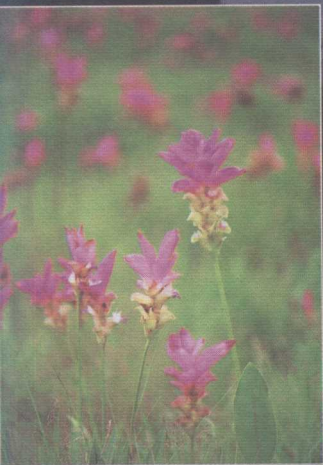
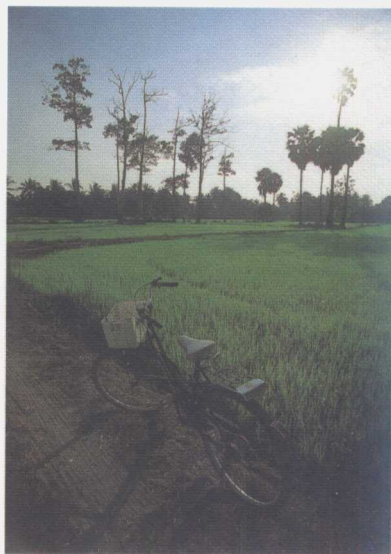
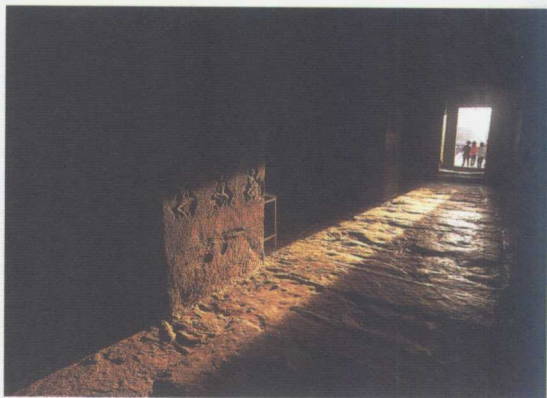
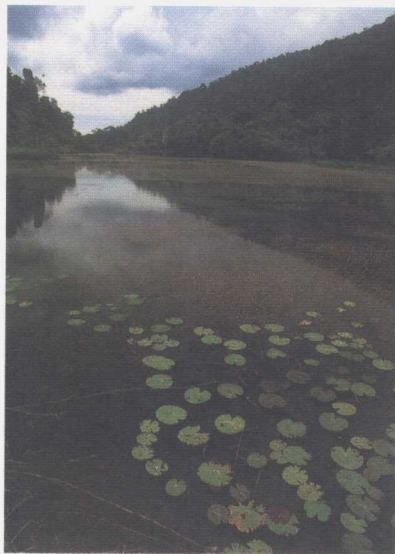

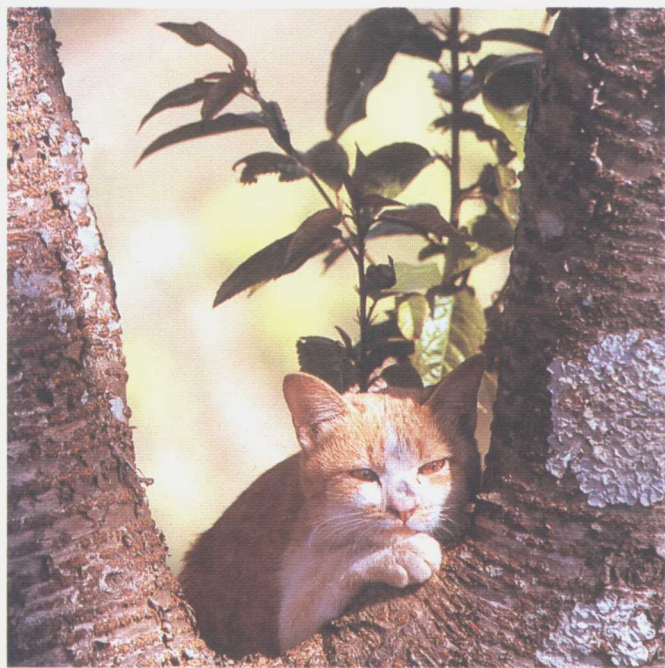
เมื่อน้องเงียบ

เรื่องและภาพ : ชีรภาพ โลहितกุล

...ธรรมชาติได้ประทาน "การนั่งเฝ้ายาม" ไว้ให้เราใช้
เป็นดัง "จานดาวเทียม" อันทรงประสิทธิภาพ
สำหรับรับเรื่องราวทั้งภาพและเสียงสารพัด

ด้วยหากเราไม่สงบ ก็โยจะได้ยิน
หากไม่นิ่งอย่างมีสมาธิ ก็ยากจะสังเกตเห็น..."

เมื่อฉันนั่งเจียบ

คุณๆ ที่มีลูกตัวน้อย คงเคยมีประสบการณ์อย่างที่ผมพานพบ คือร้องเรียกให้ลูกเข้ามาหา เขากลับวิ่งหนี บอกอย่าเล่นสายไฟ กลับยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ แต่บางทีเมื่อเรานั่งนิ่งๆ เจ้าตัวน้อยจะเข้ามาแนบเนียนเคลียคลอ ถ้าเขาจะเล่นสายไฟ เพียงส่งสายตาห้าม ก็กลับเชื่อฟังแต่โดยดี

แม้วิธีนี้จะใช้กับลูกไม่ได้ในทุกกรณี แต่อย่างน้อยมันก็พิสูจน์ว่า บ่อยครั้งที่ความสงบสยบความเคลื่อนไหวได้ อย่างที่หนังสือกำลังภายในทั้งเป็นปรัชญาไว้

เย็นวันนั้น...

บนลานโพธิ์ระหว่างทางเดินขึ้นสู่พระธาตุพูสี ใจกลางนครวัฒนธรรมหลวงพระบาง ประเทศลาว ฝรั่งเศสสาวคู่นี้นั่งอ่านหนังสือสลับชมวิวทิวทัศน์อยู่เจียบๆ สักพักหนึ่งก็มีเจ้าลิงตัวน้อยห้อยโหนกิ่งไม้ลงมาทักทายด้วย มันจ้องๆ อาคันตุกะจากแดนไกล เขาและเธอก็แค่ขยาดไปมองว่าเจ้าจ๋อจะมาไม่ไหน ไม่ได้กระโดดกระดากหรือก๊วก๊วให้ลืงตื่น

ดูเชิงกันพักหนึ่ง เมื่อดูท่าผู้มาเยือนไม่เป็นอันตรายอะไร เจ้าจอมชนก็ออกลาย ย่องเข้ามารื้อค้นกระเป๋าค้นหน้าต่อตาเจ้าของ หม่อมสาวไม่ได้ออกปากว่ากระไร แต่หยิบขนมใส่มือยื่นให้แทน ลิงน้อยจ้องหน้าเป็นการขังใจชั่วอึดใจ แต่เมื่อความอยากไม่ปราณีใคร มันก็รีบหยิบขนมกินอย่างเอร็ดอร่อย แล้วพัวพันหม่อมเหมือนแมวเคล้าแข้งเคลียขน่าเอ็นดู

ภาพเหม่กับเจ้าจ้อทำให้นึกถึงนิทานเรื่องหนึ่งที่เคยเล่าให้ลูกฟัง เรื่องแต่งโดย มารี ฮอลส์ เอทส์ แปลโดย พรอนงค์ นิยมค้า

ชื่อเรื่อง “มาเล่นด้วยกันนะ” เล่าเหตุการณ์ผ่านมุมมองของเด็กผู้หญิงคนหนึ่ง....

แดดยามเช้า น้ำค้างอยู่บนยอดหญ้า ฉันออกไปเดินเล่นในทุ่งนา ตักแตนตัวหนึ่ง เกาะอยู่บนใบไม้ มันกัดกินใบไม้เป็นอาหารเช้า “ตักแตนจ๋า มาเล่นด้วยกันนะ” ฉันพยายามจะจับตักแตน แต่มันกระโดดหนีไป...

กบตัวหนึ่ง กระโดดออกมานั่งข้างสระน้ำ ฉันคิดว่ามันคงมานั่งรอจับยุง “กบจ๋า มาเล่นด้วยกันนะ” ฉันพยายามจะจับกบ แต่มันกระโดดหนีไป...

กระรอกตัวหนึ่ง นั่งอยู่ใต้ต้นไม้ มันแทะลูกไม้ด้วยฟันซี่เล็กและแหลมคม “กระรอกจ๋า มาเล่นด้วยกันนะ” พอฉันก้าวเข้าไปใกล้ กระรอกก็วิ่งหนีขึ้นต้นไม้ไป...

กระต่ายตัวหนึ่ง นั่งหลบอยู่หลังต้นไม้ มันทำจมูกพุดพิด และเล็มดอกไม้ที่ละนิด ที่ละนิด “กระต่ายจ๋า มาเล่นด้วยกันนะ” ฉันพยายามจะจับมัน แต่กระต่ายก็วิ่งหนีเข้าป่าไป...

ไม่มีใครเล่นกับฉันเลย ฉันดึงปุยฝ้ายขึ้นมาเป่าเล่น แล้วเดินไปนั่งบนก้อนหินริมน้ำ เฝ้ามองแมลงเล่นเป็นร้อยริ้วบนผิวน้ำ

เมื่อฉันนั่งนิ่งเงียบอยู่ที่นั่น เจ้าตึกเตตนก็กลับมาเกาะข้างๆ ฉัน

เจ้ากบก็กลับมานั่งอยู่ในพงหญ้า

เจ้ากระรอกกลับมาจ้องหน้าและคุยจ้อกับฉัน

เจ้ากระต่ายกลับมากระโดดเล่นรอบตัวฉัน

แต่ฉันยังคงนั่งนิ่งเงียบสนิท ไม่ส่งเสียงแม้แต่ชนิด

ทันใดนั้น ลูกกวางน้อยก็โผล่หน้าออกมาจากที่ซ่อนในพุ่มไม้และจ้องมองฉัน ฉันกลั่นลมหายใจเอาไว้ กวางน้อยจึงเดินเข้ามาใกล้ หากจะจับมัน ฉันก็ทำได้ แต่ฉันไม่เคลื่อนไหว และไม่พูดอะไร กวางน้อยจึงเดินมาเลียแก้มไซของฉัน

มีความสุขจังเลย มีความสุขที่สุดในโลก พวกเขาทั้งหมด ทั้งหมดเลย
เล่นกับฉันแล้ว

.....

นิทานเรื่องนี้บอกเราว่า.....

ธรรมชาติได้ประทาน “การนั่งเงียบ” ไว้ให้เราใช้เป็นที่ “จानดาวเทียม” อันทรงประสิทธิภาพ สำหรับรับเรื่องราวทั้งภาพและเสียงสารพัด ด้วยหากเราไม่สงบ ก็จะได้ยิน หากไม่นั่งอย่างมีสมาธิ ก็ยากจะสังเกตเห็น

ภาชิตจินบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า “คนฉลาดพูดครั้งเดียว เพื่อเอาเวลาที่เหลือในการฟังและวิเคราะห์คนอื่น”

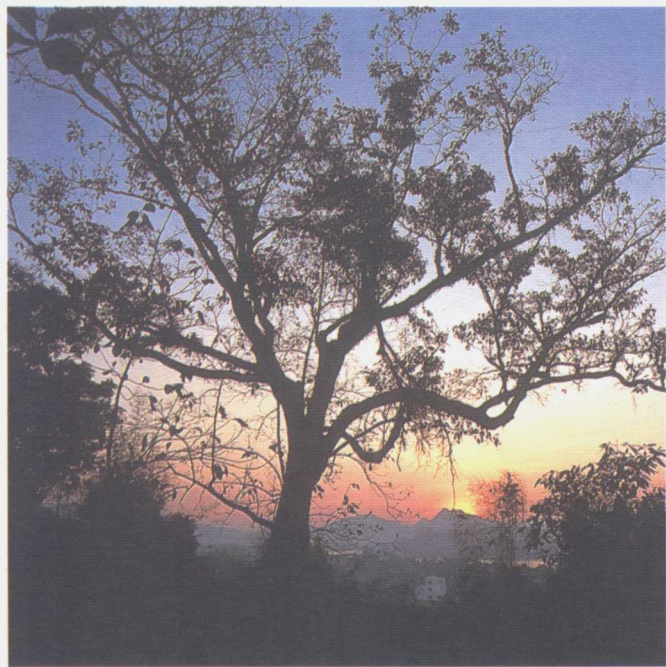
สำหรับผม การถ่ายภาพเป็นทั้งงานอดิเรกและอาชีพอย่างหนึ่งซึ่งรังสรรค์ “จานดาวเทียม” ให้บรรเจิดในใจเสมอมา ดังเช่นภาพหม่มสาวกับเจ้าลิงน้อยที่ปรากฏในเฟรมกล้องเย็นวันนั้น

ป.ล. แต่ถ้าลูกสาววัยหนึ่งขวบของคุณ กำลังเอน้าวัยดเข้าไปในปลั๊กไฟ กรุณาอย่ามัวทำตัวเป็นจานดาวเทียมอยู่ละ

(พิมพ์ครั้งแรก : นิตยสารอินทวัน กรกฎาคม ๒๕๔๔)

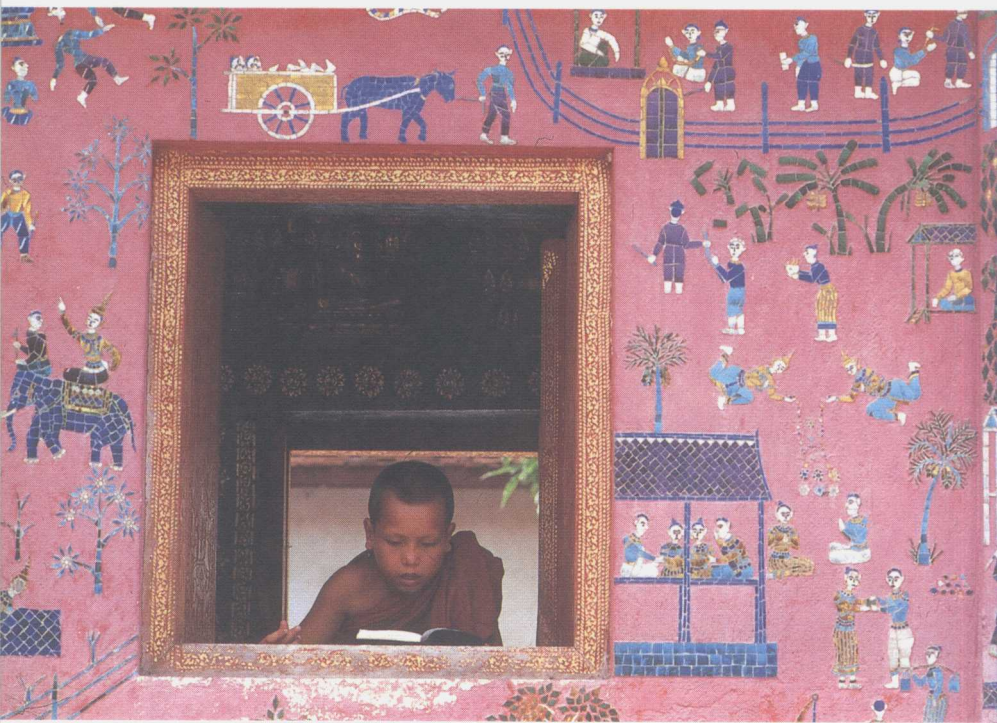
"...ความเจ็บ ไม่น่าจะหมายถึงความเจ็บแบบสูญญาคาศ
ซึ่งเจ็บเสียจนเกิดเสียงหวีในหูเรา

หากหมายถึงความเจ็บในธรรมชาติ ซึ่งจะทำให้เราพอได้ยินเสียงลมพัด ใบไม้ไหว
สายน้ำริน นกขับขาน จักจั่นกรีดเสียง

ความมืด ก็ไม่น่าหมายถึงความมืดมนอนธการ
แบบที่เด็กๆ เรียก "มืดตื๋อตื๋อ"

แต่ น่าจะเป็นความมืดที่ไม่มีแสงไฟรบกวน
ทำให้มืดพอจะมองเห็นพระจันทร์ทอแสงสีเงินยวง ดวงดาวระยิบริบพราวฟ้า..."

เที่ยวไปในความเงียบและมืด

ต้นเดือนเมษายนปีนั้น

วงเสนาว่าด้วยการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ทำให้ผมและอาจารย์ผู้ฟังอีกหลายคนต้องนั่งอึ้งและขบคิด เมื่อหนึ่งในวิทยากรผู้ร่วมเสนาคือ ดร.สุกรี เจริญสุข หยดประกายทางความคิดอันพิสุทธิ์เพียงหยดเล็กๆ หยดหนึ่ง ทว่าแผ่กระจายออกไปเป็นวงกว้าง ดังการหยดน้ำยาอุทัยทิพย์ลงในขันน้ำเย็นชื่นใจ

“...ผมคิดว่าในอนาคต ความเงียบและความมืด จะกลายเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว อย่างเช่นการที่มีคนสนใจไปเยือนหลวงพระบาง นครวัฒนธรรมของลาวมากขึ้นเรื่อยๆ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะที่อื่นไม่มีแล้ว แต่ที่หลวงพระบางยังมี (ความเงียบและความมืด)...”

ใครเป็นคนพูดอาจไม่สลักสำคัญไปกว่าเนื้อหาสาระในคำพูดของเขา แต่ที่เราต้องนั่งอึ้งและขบคิด เพราะเจ้าของคำพูดนี้ เป็นถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีภารกิจสอนให้คนรู้จักสตัปรสแห่งดนตรีจากการฟังและการเล่นดนตรี ทัศนะของท่านทำให้เราตระหนักว่าคนเราจะรับรสไพเราะของดนตรีได้อย่างไร ถ้ายังไม่รู้จักลิ้มรสของความสงบเงียบ

ความเจ็บ ในความหมายของดร.สุกรี ไม่น่าจะหมายถึงความเจ็บแบบ
สูญญากาศ ซึ่งเจ็บเสียจนเกิดเสียงหวี่ในหูเรา หากหมายถึงความเจ็บใน
ธรรมชาติ ซึ่งจะทำให้เราพอได้ยินเสียงลมพัด ใบไม้ไหว สายน้ำริน นกขับขาน
จักจั่นกรีดเสียง

และ ความมืด ก็ไม่น่าหมายถึงความมืดมนอนธการ แบบที่เด็กๆ เรียก
“มืดตื๋อตื๋อ” แต่น่าจะเป็นความมืดที่ไม่มีแสงไฟรบกวน ทำให้มืดพอจะมองเห็น
พระจันทร์ทอแสงสีเงินยวง ดวงดาวระยิบพริบพราวฟ้า

ไม่น่าเชื่อว่าสองสิ่งนี้ที่เป็นธรรมชาติพื้นฐานที่สุดของโลกมนุษย์ จะกลาย
เป็น“จุดขาย”ทางการท่องเที่ยวได้ แต่จะว่าไปสมัยก่อนก็คงไม่มีใครเชื่อว่าวันนี้
จะมีธุรกิจขายอากาศบริสุทธิ์แบบคิดเป็นนาทื มีชื่อร้านโดนใจชนชั้นกลางในเมือง
ใหญ่ว่า“ออกซิเจน บาร์” ที่โฆษณาว่าช่วง“โปรโมชัน” คิดแค่ ๙๕ บาท ต่อ ๒๐
นาทื

มีบริการเสริมคือสามารถเลือกกลิ่นอากาศได้สารพัด เลือกฟังเสียง
ธรรมชาติหลากหลาย ทั้งน้ำตก นกร้อง คลื่นกระทบฝั่ง ตบท้ายด้วยน้ำผลไม้ ๑๐๐%
ให้ดื่มฟรีและมีให้เลือกหลากหลาย

อดไม่ได้ที่จะนึกถึงตอนทำกิจกรรมชมรมอนุรักษธรรมชาติและสภาพแวดล้อม
สมัยยังเป็นนักเรียน ผมและเพื่อนๆ เคยเขียนนาร์ตูนประชดสังคมที่เต็ม
ไปด้วยมลพิษทางอากาศ เป็นรูปเด็กหัวจุกเร่ขายอากาศบริสุทธิ์บรรจุในถุงพลาสติก
ตีพิมพ์ลงในวารสารของชมรมฯ

ไม่คิดว่า ๒๐ ปี ต่อมา มันจะกลายเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาขนาดนี้

ต่อมาเมื่อสัญญาจบไปเยือนดอยอ่างกา ผืนป่าต้นน้ำชั้นหนึ่งของประเทศบนดอยอินทนนท์ อันอุดมไปด้วยพันธุ์พืชหายากชนิดเดียวกับป่าแห่งขุนเขาหิมาลัยอย่างกุหลาบพันปี ข้าวตอกฤๅษี ฯลฯ รวมถึงนกที่หาดูที่อื่นแทบไม่ได้ อย่างนกกินปลีหางยาวเขียว ซึ่งราวเดือนมีนาคม-พฤษภาคมของทุกปี นกตัวเล็กๆ สีสนสวยชนิดนี้จะพากันมาใช้จะงอยปากดูดต๋มน้ำหวานจากเกสรดอกไม้ ดูน่ารักเหลือเกิน

ว่ากันว่าที่นั่นมีนกกินปลีฯ มารวมกันมากขนาดไม่ต้องใช้กล้องดูนก เพียงแต่ไปยืนใกล้ๆ ต้นกุหลาบพันปี แล้วทำตัวเงิบๆ ก็จะมีมองเห็นอาภักปฏิกิริยาอันน่ารักของนกน้อยได้ด้วยตาเปล่าอย่างไม่ยากเย็นนัก

แต่โชคร้าย วันที่ผมเดินทางไปถึง ได้ยินซุ่มเงิบสักครู่เดียว ก็มีนักท่องเที่ยวผู้ไม่อาจพรางจากเสียงเพลง เดินถือเครื่องเล่นเทป เปิดเพลงของ คุณเบิร์ต - ธงไชยดั่งลั่นป่า จากนั้นก็แทบไม่ต้องเดาเลยว่า “เบิร์ต” ตัวจริงจะกระเจิดกระเจิงเพียงใด

โชคดีที่ค่าคืนนั้น พวกเขาไม่ได้พักใกล้ๆ เรา ผมจึงได้ประจักษ์ว่าท้องฟ้าที่มีดวงดาราพราว กับเสียงจักจั่นเรไรในราวป่า ช่างเป็นภาพและเสียงที่วิเศษสุดในชีวิตเพียงใด

ไม่น่าแปลกใจ ที่ใครได้ไปเมืองหลวงพระบางของลาวแล้ว มักจะหลงรัก โดยมีได้ดัดจริตว่ารังเกียจคุณประโยชน์ของไฟฟ้าหรือว่าเสียงดนตรี แต่ตระหนักรู้ว่าชีวิตควรมีช่วงเวลาได้สัมผัสความมืดและความเงียบที่แท้ ซึ่งนับวันชีวิตในเมืองใหญ่จะพรากสองสิ่งนี้ไปจากเราทุกที

และก็มีได้หลอกตัวเองว่าจะหาสองสิ่งนี้ได้ที่หลวงพระบางเท่านั้น ทว่า ในชนบทหลายแห่งในเมืองไทยก็ยังมี และในทุกๆ ที่ที่เราอยู่ ทุกที่ที่เราสัญจรไป ก็อาจทำให้เกิดสองสิ่งนี้ขึ้นได้ ถ้าเราตั้งใจจะทำ

หรือในทางตรงกันข้าม เราอาจทำลายมันได้ ถ้าเราอยากจะทำลาย

ในที่สุด เราไม่อาจปฏิเสธความจริงว่า ความเงียบกับความมืดอาจเป็นจุดขายสำคัญทางการท่องเที่ยวในโลกอนาคต โดยไม่ต้องไปสร้างไปเสริมแต่ง หรือต้องไปขุดหามาให้เหนื่อยใจ ในเมื่อมันมีอยู่ในธรรมชาติอยู่แล้ว ขอเพียงรักษาไว้ให้ได้ก็พอ เจกเช่นที่ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ กวีรัตนโกสินทร์ แสดงทัศนะไว้

“...ขอให้ช่วยกันคำนึงถึงแหล่งท่องเที่ยวที่รองรับการ “เก็บเกี่ยว” คือสิ่งที่จะกล่อมเกลাজิตใจให้ประณีต ได้สติปัญญา ดังแหล่งธรรมชาติและแหล่งอารยธรรมที่เรามีอยู่อุดมให้จริงจังอย่างไร ก็จะเป็นการเพิ่ม “คุณภาพ” กับการท่องเที่ยว ทั้งคุณภาพของนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวเอง อันจะบันดาลให้เกิด “อารยะ” แก่สังคมโดยรวมได้ด้วย...”

(จากบทความ “เที่ยวใหม่ของการท่องเที่ยวไทย” มติชนสุดสัปดาห์ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๔)

"...กระเจียนนั้นก็แค่ไม้ล้มลุก ตระกูลเดียวกับข้าว
ฟังดูไร้ค่า เทียบอะไรไม่ได้เลยกับหินแกร่งแห่งภูผา

ทว่า ๘ เดือนที่เก็บตัวเหมือนคนขี้เกียจ คือ ๘ เดือนแห่งการเก็บสะสมธาตุอาหาร
ให้ตนเองแข็งแกร่งพอจะทานทนทั้งความหนาวเหน็บและร้อนแล้งอย่างสาหัส
รอวันผุดโผล่ขึ้นมาเป็นทั้งอาหารกายและอาหารตาของมนุษย์..."

เอย์ฟูน : ความซี้เกียจอันรึนรมย์

ไม่มีใครไม่เคยซี้เกียจ แต่ให้ตายเถอะ เกิดมายังไม่เคยเจอที่ไหน ที่จะทำให้เราซี้เกียจได้รึนรมย์อย่างนี้

อดไม่ได้ ที่จะนึกถึงหนังเรื่องนั้น “Chickens Run” เรื่องราวของแม่ไก่ตัวหนึ่งที่คิดหนีออกจากเล้าไปสู่ดินแดนแห่งเสรีภาพ เธอจึงปลุกเร้าเพื่อนไก่ด้วยการพรรณนาถึงอิสรภาพในดินแดนแห่งอุดมคติ ที่ซึ่งมีต้นไม้เขียวขจีบนภูเขาแห่งจินตนาการ ไม่มีมนุษย์มาคอยเก็บไข่ให้หัวนวย ไม่ต้องถูกฉีดยาให้เจ็บตัว ไม่มีเจ้าของเล้ามาบงการชีวิตให้น่าเบื่อ

“อิ อิ ฉันอยากจะฆ่าให้ตกรัง” เพื่อนไก่ปากจืดตัวหนึ่งประชด “ฉันไม่เคยได้ยินอะไรที่ไร้สาระอย่างน่าชื่นชมเช่นนี้มาก่อน เพราะอย่าลืมนะว่าโอกาสหนีนะมันมีแค่ ๑ ในล้านเท่านั้นนะหล่อน”

นานมาแล้ว ที่ผมรู้สึกว้าชีวิตที่ดำเนินอยู่ ไม่เปิดโอกาสให้ซี้เกียจได้บ้างเลย วิถีคนเมืองมีกรอบคอยกำหนดหรือบงการเราตลอดเวลา ทั้งๆ ที่ก็ไม่มีการมาบังคับให้เราต้องทำตามนั้น แต่พอหุ่่มหนึ่งต้องดูข่าว สิบโมงเขียนหนังสือแปดโมงนั่งอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องน้ำ สี่หุ่่มดูทอล์กโชว์ เทียงคีนเช็คเมลล์ ทุกวันพุธส่งตันฉบับ ฯลฯ

จนกระทั่งวันหนึ่ง เมื่อกระเตงลูกๆ ไปดูดอกกระเจียวบานที่ อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ชัยภูมิ ผมได้พบที่ซึ่งสามารถทำให้เราซี้เกียจได้อย่างน่าชื่นชม หรือที่ซึ่งเราสามารถซี้เกียจได้อย่างรึนรมย์สมอูราเป็นที่สุด

บ้านกาลครั้งหนึ่ง ณ ไร่เอ๋ยฝุ่น ปากทางเข้าอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม
ชีวิตปกติของผมไม่ได้อยู่ในห้องแอร์ แอร์ห้องทำงานที่บ้านก็ไม่ได้ใช้งาน
มา ๓-๔ ปีแล้ว ยิ่งตอนนอน ยิ่งไม่คุ้นกับแอร์ แต่ปัญหาคือผมเป็นคนขี้ร้อน เมื่อ
ทราบข้อมูลว่าบ้านพักที่ไร่เอ๋ยฝุ่นไม่มีทั้งแอร์และพัดลม ขอโทษ..ผมแอบเอา
พัดลมติดรถไปด้วย

แต่พอไปถึง มันไม่ได้ถูกหยิบมาใช้เลย เพราะไร่เอ๋ยฝุ่นอยู่ในหุบเขา มี
บ้านพักเรียงรายรับลมอยู่ตรงเชิงเขา ขณะที่กรุงเทพฯเดือนกรกฎาคมกำลังร้อน
เพราะอ้าวฝนจนอึดอัด แต่ที่ระเบียงบ้านกาลครั้งหนึ่ง มีลมเย็นพัดโบยตลอดเวลา
ยังมีเก้าอี้หวายตัวกลมตั้งไว้ตรงมุมระเบียง ก็ยังชวนใจให้นั่งๆ นอนๆ
นั่งๆ ได้ทั้งวัน โดยไม่ต้องอ่านหนังสือ ฟังเพลง หรือดูทีวี.อย่างที่เคยชิน จนที่
สุดก็พบว่า **ที่นี่ คือที่ที่จะขี้เกียจได้เพลินที่สุดแห่งหนึ่งเท่าที่เคยพบ**

ปราชญ์นิรนามกล่าวไว้ トラバタที่ยังไม่ทำให้ตนเองและคนอื่นเดือดร้อน
“ขี้เกียจ” เป็นสิทธิประการหนึ่งของมนุษย์ สิทธิที่จะอยู่หนึ่งๆ โดยไม่ดำเนินชีวิต
ไปตามจังหวะเสมอไป

สำหรับคนที่ไม่ค่อยได้ใช้สิทธิขี้เกียจอย่างผม การขี้เกียจเสียบ้าง ทำให้มี
เวลาได้คิดพิจารณา ทบทวนตนเอง ไปจนกระทั่งไม่คิดอะไรเลย ปล่อยให้ลมบริสุทธิ์
พัดผ่านสมองเสียบ้าง ก็เท่ากับได้เก็บกวาดขยะที่รกรุงรังอยู่ในใจเราไปไม่น้อย

“ไว้อยู่ฝัน” เป็นของอาจารย์ท่านหนึ่งทีสอนอยู่ในโรงเรียนย่านนี้ ท่านมีลูกชื่อ“ฝัน” จึงตั้งชื่อไร้ตามชื่อลูก ส่วนบ้านที่ปลูกไว้ก็จะมีครุมาเข้าพักวันธรรมดา พอวันศุกร์-เสาร์-อาทิตย์ ก็เปิดรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะ ฤดูดอกกระเจียวบาน บ้านไม่เคยได้ว่างเลย บรรยากาศจึงไม่เหมือนรีสอร์ททั่วไป ดูละลายๆ มาอยู่บ้านญาติในชนบทมากกว่า ใครคิดอยากทุ่งหาอาหารทานเอง ก็มีช้อน จาน ชาม หม้อหุงข้าว ไว้ให้เสร็จสรรพ

ปกติ เวลาไปเที่ยวไหน เรามักไม่มัวอุดอู้แต่ในห้องพัก แต่มาถึงที่นี้ หลังจากได้เที่ยวชมความงามของดอกกระเจียวและป่าหินงามแล้ว เราไม่รู้สึกลอยๆ ออกไปหาที่เที่ยวนื่นๆ อีก เพราะรื่นรมย์กับบรรยากาศชวนช้เกียจที่นี้เสียแล้ว

สงสัยอยู่ว่าดอกกระเจียวอาจจะคิดอย่างนั้นเหมือนกัน จึงโผล่จากดินขึ้นมาอวดดอกสีชมพูอมม่วงเพียงปีละ ๒ เดือน ในช่วงต้นฤดูฝน ราวกลางเดือนมิถุนายน ถึงราวปลายเดือนกรกฎาคมก็จะค่อยๆ โยราแล้วเก็บตัวเงียบอยู่ใต้ดินในรูปเหง้าถึงราว ๘ เดือน กว่าฝนแรกของฤดูกาลใหม่จะโปรยปราย เป็นอาณัติสัญญาณให้กระเจียวรู้ว่าถึงเวลาโผล่ขึ้นมารับแดด รับลม และรับแขกมากหน้าหลายตาอีกครั้ง

ชาวอีสานแต่โบราณรู้ดีว่าดอกกระเจียวนั้นเอาไปจ้มน้ำพริกปลาร้ากินแซ่บหลาย แต่เฉพาะที่บริเวณผืนป่าเต็งรังแห่งอำเภอสทิต จังหวัตชัยภูมิ ดอกกระเจียวที่ชุ่มนุมนกันหนาแน่นเป็นทุ่งกว้างใกล้ป่าหินงาม สะดุดตา สะกิดใจนักท่องเที่ยวธรรมดาขึ้นมา ทำให้ “วนอุทยานป่าหินงาม” กลายเป็นจุดสนใจทางการท่องเที่ยว จนได้รับการยกระดับเป็น “อุทยานแห่งชาติ”

แต่รู้กันอยู่ว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใฝ่ฝันจะสัญจรอนแรมมาให้ถึงที่นี้ ก็ด้วยความสวยงามตระการตาของทุ่งดอกกระเจียว มากกว่าความพิสดารของธรรมชาติที่แสดงออกในรูปหินแปลกตา ณ ป่าหินงาม

ทั้ง ๆ ที่ความจริง กระเจียนั้นก็แค่ไม้ล้มลุก ตระกูลเดียวกับข้าว ฟังดูไร้ค่า เทียบอะไรไม่ได้เลยกับหินแกร่งแห่งภูผา ทว่า ๘ เดือนที่เก็บตัวเหมือนคนไข้เกียจ คือ ๘ เดือนแห่งการเก็บสะสมธาตุอาหาร ให้ตนเองแข็งแรงพอจะทนทนทั้งความหนาวเหน็บและร้อนแล้งอย่างสาหัส รอวันผุดโผล่ขึ้นมาเป็นทั้งอาหารกายและอาหารตาของมนุษย์

จนแทบไม่น่าเชื่อเลยว่าไม้ล้มลุกที่ออกดอกปีละแค่สองเดือนนี้ จะหล่อเลี้ยงเศรษฐกิจของเทศทิศใต้ทั้งอำเภอ ตั้งแต่แม่ค้าขายส้มตำ คนขับรถรับจ้าง ไปจนถึงคนเพาะพันธุ์ “บัวสวรรค์” หรือลูกครึ่งกระเจียวออกมาขายดิบขายดี

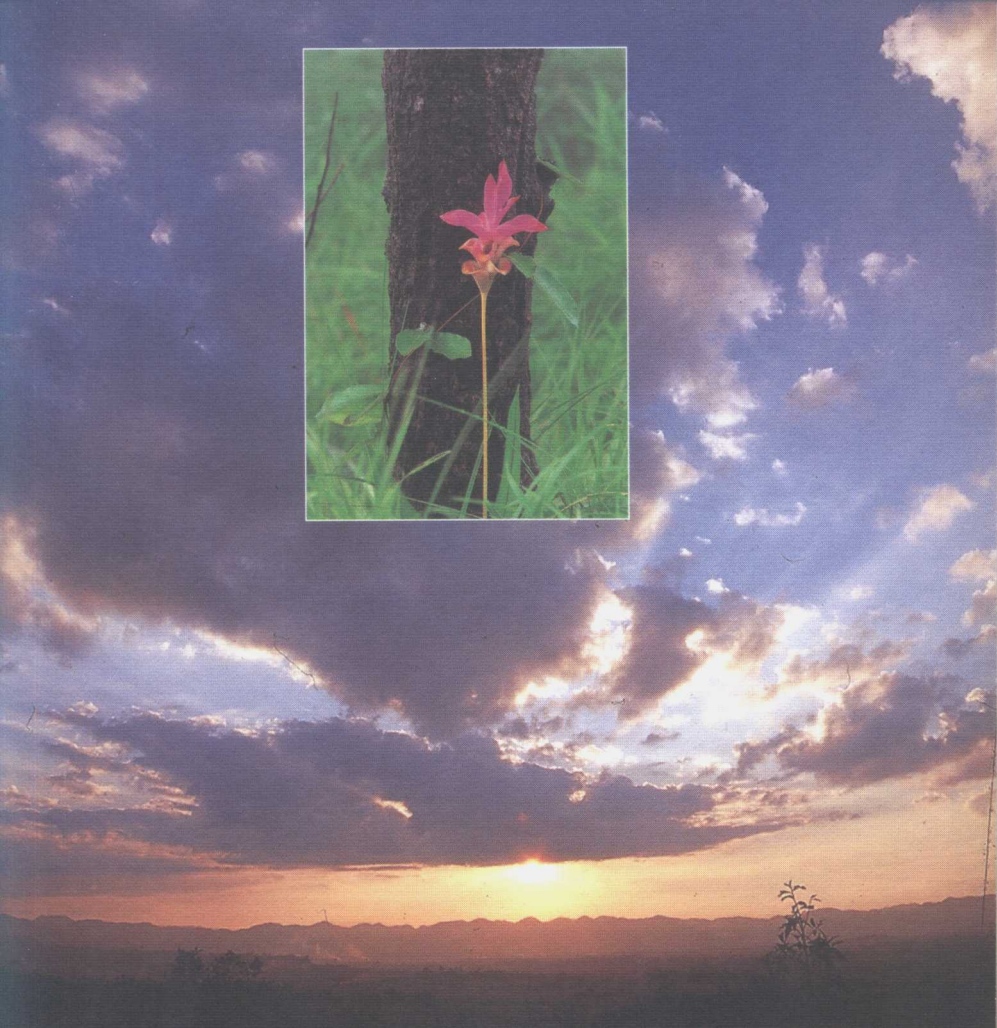
ผมคงไม่มีปัญญาขี้เกียจได้ถึงปีละ ๘ เดือน แต่อย่างน้อย ทุ่งดอกกระเจียวและบ้านกาลครั้งหนึ่ง ณ ไร่เอ๋ยผุ่น ก็ทำให้ผมตระหนักว่า บางที คนเราควรมีเวลาทำตัวไร้ค่าเสียบ้าง เพื่อจะมีเรี่ยวแรงไปสร้างคุณค่าต่อไปได้นานๆ

ที่สำคัญคือไม่มีอะไรไร้ค่าไปหมด แม้แต่ความเกียจคร้าน ตราบเท่าที่ไม่ก่อความเดือดร้อนให้ใคร

ขี้เกียจเสียบ้าง ยังดีกว่าโง่แล้วขยัน

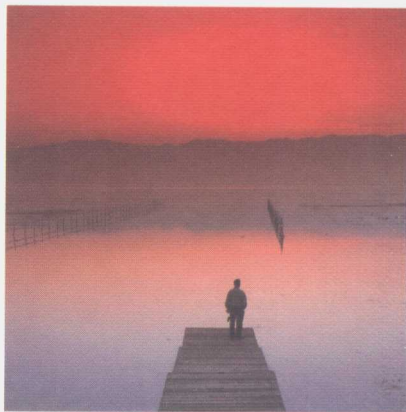
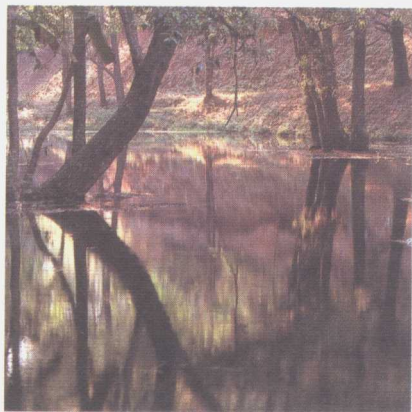
หรือฉลาดแล้วขยันแต่จะโกงบ้านกินเมือง

(พิมพ์ครั้งแรก : นิตยสารแพรว บัณฑิต หลัง กันยายน ๒๕๔๕)

"...การซึ่เกียจเสียบ้าง ทำให้มีเวลาได้คิดพิจารณา ทบทวนตนเอง ไปจนกระทั่ง
ไม่คิดอะไรเลย ปล่อยให้หลมบริสุทธ์พัดผ่านสมองเสียบ้าง ก็เท่ากับได้เก็บ
กวาดขยะที่รกรุงรังอยู่ในใจเราไปไม่น้อย..."

เมื่อฉันนั่งเงียบ เรื่องและภาพ : ชีรภาพ โลहितกุล

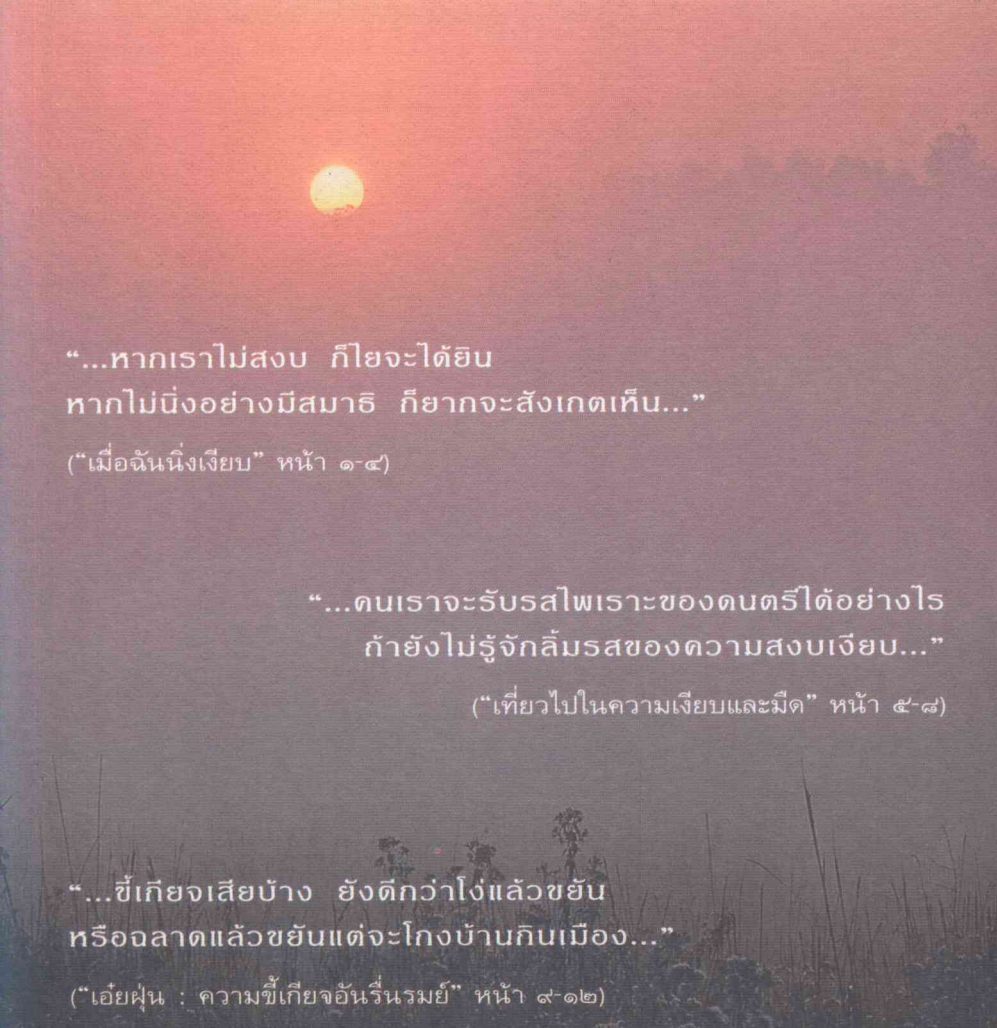
จัดพิมพ์ : กองทุนห้องสมุดศาลาเจ้าปรีรัตน์

วัดชลประทานรังสฤษฎ์ โทร.๕๘๔-๓๐๗๔

แม่พิมพ์ : สุนทรพิสัย โทร.๘๐๓-๒๒๔๘

พิมพ์ : เอส.อาร์.พรินต์ โทร.๕๘๔-๒๒๔๑

“...หากเราไม่สงบ ก็อาจจะได้ยิน
หากไม่นิ่งอย่างมีสมาธิ ก็ยากจะสังเกตเห็น...”

(“เมื่อฉันนั่งเงียบ” หน้า ๑-๔)

“...คนเราจะรับรู้สภาวะของจิตได้อย่างไร
ถ้ายังไม่รู้จักลิ้มรสของความสงบเงียบ...”

(“เที่ยวไปในความเงียบและมีดี” หน้า ๕-๘)

“...ซีเกียจเสียบ้าง ยังดีกว่าโง่แล้วขยัน
หรือฉลาดแล้วขยันแต่จะโกงบ้านกินเมือง...”

(“เอ๋ยฝูง : ความขี้เกียจอันไร้ธรรม” หน้า ๙-๑๒)